

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 9 kap. 1 och 10 § i polislagen och till vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 9 kap. 1 och 10 § i polislagen och till vissa lagar som har samband med den (RP 151/2022 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Förvaltningsutskottet (FvUB 24/2022 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av 9 kap. 1 och 10 § i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen (872/2011) rubriken för 9 kap. 1 § samt 9 kap. 10 § 2 mom., av dem 9 kap. 10 § 2 mom. sådant det lyder i lag 581/2019, och
fogas till 9 kap. 1 § nya 4—6 mom. som följer:

9 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Handräckning av polisen och avgift för handräckning

Den som begär handräckning svarar för den avgift som tas ut för handräckningen, om inte något annat föreskrivs i lag. Beslut om avgiften fattas av den i 3 mom. avsedda polisman som hör till befälet, om inte något annat föreskrivs i lag.

Riksdagens svar RSv 157/2022 rd

Avgiftens storlek bestäms utifrån de kostnader som handräckningen orsakar. Avgiften för handräckning enligt 2 mom. kan emellertid efterskänkas, om det är motiverat av sociala, ekonomiska eller andra med dessa jämförbara personliga orsaker.

Omprövning av ett beslut om avgift för handräckning får begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

10 §

Närmare bestämmelser

-
- Genom förordning av inrikesministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om
- 1) hur polismäns ställning ska anges och polismän identifieras,
 - 2) förvaring av egendom som tagits om hand,
 - 3) polisundersökning,
 - 4) tecken och metoder vid stoppande av fordon,
 - 5) automatisk övervakning av vägtrafiken,
 - 6) definitioner av användningen av maktmedel, utbildning i användningen av maktmedel, träning i och uppföljning av användningen av maktmedel, rätt att bära maktmedelsredskap, förvaring av maktmedelsredskap och övervakning av användningen av maktmedel,
 - 7) fasttagande, förvaring och avlivande av djur,
 - 8) handräckning till andra än Tullen och Gränsbevakningsväsendet,
 - 9) registrering av polisåtgärder,
 - 10) tekniskt utförande av säkerhetskontrollåtgärder, hur säkerhetskontroller ska ordnas i praktiken och om ordnande av säkerhetskontrollutbildning,
 - 11) uniformsmodeller och märken som ska användas med uniform samt om när tjänsteuppgifterna är av sådan art eller karaktär att de förutsätter användning av uniform,
 - 12) storleken på den avgift som tas ut hos den som begär handräckning.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 22 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 22 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), sådan paragrafen lyder i lag 603/2022, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

Riksdagens svar RSv 157/2022 rd

22 §

Välfärdsområdets rätt att få handräckning

Socialvårdsmyndigheten i ett välfärdsområde och i Helsingfors stad har i barnskyddsuppgifter och i brådsökande uppgifter som avses i 12 § 1 mom. i socialvårdslagen rätt att avgiftsfritt få i polislagen (872/2011) avsedd handräckning av polisen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 31 § i mentalvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
föres till 31 § i mentalvårdslagen (1116/1990), sådan paragrafen lyder i lagarna 438/2014, 20/2016 och 583/2022, ett nytt 4 mom. som följer:

31 §

Handräckning av polisen

Handräckning av polisen i situationer som avses i 1—3 mom. är avgiftsfri.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar RSv 157/2022 rd

Lag

om ändring av 1 kap. 11 § i fängelselagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fängelselagen (767/2005) 1 kap. 11 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 809/2011,
som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser om verkställighet av fängelse

11 §

Handräckning

Tjänstemän vid Brottsförmyndigheten har för utförande av tjänsteuppdrag rätt att av polisen avgiftsfritt få handräckning enligt polislagen (872/2011).
Bestämmelser om lämnande av handräckning till polisen finns i polislagen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 38 § i lagen om övervakad frihet på prov

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om övervakad frihet på prov (629/2013) 38 § som följer:

38 §

Handräckning

Tjänstemän vid Brottsförmyndigheten har för utförande av tjänsteuppdrag rätt att av polisen avgiftsfritt få handräckning enligt polislagen (872/2011).

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 24 och 35 § i lagen om verkställighet av samhällspåföljder

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av samhällspåföljder (400/2015) 24 § 1 mom. och 35 § som följer:

24 §

Hämtning till ett möte som verkställigheten av samhällspåföljden förutsätter

Om en dömd som avtjänar villkorligt fängelse förenat med övervakning eller ungdomsstraff, eller som har frigetts villkorligt och är ställd under övervakning, utan någon godtagbar orsak som övervakaren eller biträdande övervakaren har kännedom om underlåter att infinna sig vid ett övervakarmöte eller en motsvarande sammankomst och det är sannolikt att han eller hon försöker undvika mötet, kan han eller hon hämtas till följande möte som övervakaren eller biträdande övervakaren fastställt. Polisen ska ge handräckning vid hämtningen, om det inte anses vara uppenbart oändamålsenligt att vidta hämningsåtgärder. Handräckningen är avgiftsfri.

35 §

Handräckning

Tjänstemän vid Brottsföljdsmyndigheten har för utförande av tjänsteuppdrag rätt att av polisen avgiftsfritt få handräckning enligt polislagen (872/2011).

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 20 och 30 § i lagen om verkställighet av kombinationsstraff

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av kombinationsstraff (801/2017) 20 § 1 mom. och 30 § som följer:

20 §

Hämtning för att reda ut ett brott mot skyldigheterna

Om den övervakade utan någon godtagbar orsak som en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten har kännedom om underlåter att infinna sig vid ett övervakarmöte eller om den övervakade misstänks på något annat sätt ha brutit mot sina skyldigheter enligt planen för strafftiden och det är sannolikt att han eller hon försöker undvika att ärendet reds ut, kan han eller hon hämtas till följande möte som en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten bestämt för att reda ut ärendet. Polisen ska ge handräckning vid hämtningen, om det inte anses vara uppenbart oändamålsenligt med hämtning. Handräckningen är avgiftsfri.

30 §

Handräckning

Tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten har rätt att av polisen få handräckning enligt polislagen (872/2011) för utförande av tjänsteuppdrag.

Tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten har rätt att få handräckning av en anhållningsberättigad tjänsteman för tagande i förvar enligt 16 och 19 §.

Den handräckning som polisen ger vid tjänsteuppdrag enligt 1 och 2 mom. är avgiftsfri.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 2 kap. 12 j § i tvångsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tvångsmedelslagen (806/2011) 2 kap. 12 j §, sådan den lyder i lag 101/2018, som följer:

Riksdagens svar RSv 157/2022 rd

2 kap.

Gripande, anhållande, häktning och häktningsarrest

12 j §

Handräckning

Tjänstemän vid Brottsförhållningsmyndigheten har för utförande av tjänsteuppdrag rätt att av polisen avgiftsfritt få handräckning enligt polislagen (872/2011).

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 3 kap. i utsökningsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utsökningsbalken (705/2007) 3 kap. 23 § 3 mom. samt 24, 82, 83 och 108 §, av dem 3 kap. 108 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 778/2019, som följer:

3 kap.

Allmänna bestämmelser om förfarandet

23 §

Offentlighet, närvaro och upprätthållande av ordningen

Om någon av de närvarande vid förrättningen hindrar att verkställigheten genomförs på behörigt sätt, får utmätningsmannen uppmana denne att avlägsna sig från förrättningsplatsen, dock inte från hans eller hennes egen stadigvarande bostad, utom i fall av vräkning. Om uppmaningen inte iakttas, kan utmätningsmannen begära handräckning av polisen eller själv visa bort personen från platsen. Den handräckning som polisen ger utmätningsmannen är avgiftsfri. Bestämmelser om maktmedel finns i 83 §.

Riksdagens svar RSv 157/2022 rd

24 §

Skyldighet att uppge personuppgifter

Om det behövs för verkställigheten, får utmätningsmannen utreda en persons identitet. Var och en som finns på förrättningsplatsen är skyldig att på förfrågan av utmätningsmannen uppge namn och adress. Om dessa uppgifter inte lämnas, kan utmätningsmannen begära handräckning av polisen för att utreda den berörda personens identitet.

Den handräckning som polisen ger utmätningsmannen är avgiftsfri.

82 §

Maktmedel för utförande av verkställigheten

I syfte att söka efter utmätningsbar egendom, andra verkställighetsobjekt eller utredning i ärendet eller att komma in i utrymmen som berörs av verkställigheten har utmätningsmannen rätt att vid behov öppna eller låta öppna lås och dörrar samt att för verkställigheten använda andra motsvarande maktmedel i den mån de med hänsyn till omständigheterna kan anses motiverade samt att avgiftsfritt få handräckning av polisen. Berörda personer ska dock ges tillfälle att handla själva, om inte verkställigheten äventyras på grund av det.

83 §

Maktmedel mot person

Om utmätningsmannen möter motstånd avsett att förhindra eller märkbart försvåra verkställigheten, har denne rätt att avgiftsfritt få handräckning av polisen. Utmätningsmannen får, om utmätningsmannen möter motstånd, också själv använda sådana maktmedel som behövs för att bryta ner motståndet, dock så att dessa med beaktande av verkställighetsuppdragets art, motståndets farlighet samt situationen i övrigt kan anses vara försvarliga.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen.

108 §

Handräckning av andra myndigheter

Polisen och andra myndigheter är skyldiga att lämna utmätningsmannen behövlig handräckning vid verkställigheten.

En utskökningsöverinspektör får begära handräckning av andra myndigheter om ärendet är brådsakande.

Den handräckning som polisen ger är avgiftsfri.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 125 § i värnpliktslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i värnpliktslagen (1438/2007) 125 §, sådan den lyder i lag 147/2010, som följer:

125 §

Handräckning av polisen

På begäran av regionalbyrån får en värnpliktig som utan laga förhinder uteblivit avgiftsfritt hämtas av polisen till uppåd, besiktning som beordras av regionalbyrån eller tjänstgöring eller delges en order att anmäla sig hos regionalbyrån.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 38 a § i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014) 38 a §, sådan den lyder i lag 689/2021, som följer:

38 a §

Polisens, Gränsbevakningsväsendets och Tullens handräckning till Försvarsmakten

Försvarsmakten har rätt att av polisen, Gränsbevakningsväsendet och Tullen få behövlig handräckning för att utföra en i denna lag föreskriven uppgift med anknytning till utredning av brott. Försvarsmakten har rätt att få handräckning, om handräckningen kan ges utan att detta äventyrar utförandet av andra lagstadgade uppgifter vid den myndighet som ger handräckningen.

Den handräckning som polisen ger försvarsmakten är avgiftsfri.

Riksdagens svar RSv 157/2022 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 103 § i civiltjänstlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i civiltjänstlagen (1446/2007) 103 § 1 mom. som följer:

103 §

Handräckning av polisen för förpassande av civiltjänstgörare i tjänst

Om en civiltjänstgörare underlåter att infinna sig för tjänstgöring eller avbryter den, ska civiltjänstgöringsplatsen utan obefogat dröjsmål hos polisen på civiltjänstgörarens hemort eller på den ort där civiltjänstgöringsplatsen är belägen be om handräckning för efterspaning av civiltjänstgöraren och för förpassande av honom eller henne till tjänstgöring. Den handräckning som polisen ger civiltjänstgöringsplatsen är avgiftsfri. Polisen ska vid behov vidta åtgärder för efterlysning av civiltjänstgörare som inte har kunnat anträffas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 253 och 254 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) 253 § 2 mom. och 254 § som följer:

Riksdagens svar RSv 157/2022 rd

253 §

Inspektionsrätt i fråga om försäkringsbolagets och Olycksfallsförsäkringscentralens tillsyn

— — — — —
För inspektionen har försäkringsbolaget och Olycksfallsförsäkringscentralen rätt att få handräckning av polisen och andra myndigheter. Den handräckning som polisen ger försäkringsbolaget och Olycksfallsförsäkringscentralen är avgiftsfri.
— — — — —

254 §

Kontroll av uppgifter i arbetsgivarens dokument

Försäkringsanstalten har rätt att i en arbetsgivares dokument granska riktigheten av de uppgifter som ingår i arbetsgivarens skyldighet enligt denna lag att lämna uppgifter. Försäkringsanstalten har rätt att få handräckning av polisen och andra myndigheter för att få uppgifterna. Den handräckning som polisen ger försäkringsanstalten är avgiftsfri.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om upphävande av lagen om ersättande av vissa kostnader för av polis lämnad handräckning

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om ersättande av vissa kostnader för av polis lämnad handräckning (259/1956).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Riksdagens svar RSv 157/2022 rd

Helsingfors 18.11.2022

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare